

ÉLŐ ERDÉLY EGYESÜLET

Szászrégen

HONISMERETI ESSZÉ

Erős Csilla
Szászrégen
Petru Maior Technológiai Liceum

2014

A Kárpátok belsejében, az erdélyi medence északkeleti felén, a Mezőség peremén illetve a Maros és Görgény folyók összefolyásánál helyezkedik el egy kis város: Szászrégen. Körbenézve, hegyek, dombok emelkednek ki a tájból, tiszta égbolt esetén teljes egészében kacsint le ránk az Istenszéke. A Kelemen-havasok és a Nyerges tető képezik a város keleti és nyugati határvonalát. Szászrégen fontos közlekedési csomópont, tudniillik városunkon halad keresztül az észak – dél irányba tartó vasút, illetve közúti hálózat Beszterce, Kolozsvár, Marosvásárhely és a székelyföld felé. Naponta itt haladnak át a Gyergyó vagy Csiki medencébe haladó személyvonatok de a felső Marosmentét használja a Moldovába utazó románság is.

Az első írásos emlék városunk létezéséről a 13. Század elejéről van, a századok múlásával a város municipiummá nőtte ki magát. Ugyanakkor tudnunk kell azt is hogy a város két részből állt: Szászrégen és Magyarrégen, valamint a Rózsa patak képezi a határt a két városrész között. Napjainkban a Magyarrégen elnevezés már csak az emberek körében maradt meg, hivatalosan a két városrész egybeolvadt és a Szászrégen nevet viseli. Már a városnévből is következtethetünk arra hogy a város lakói nagyszámban szász és magyar nemzetiségűek voltak. Azonban a második világháborút követően a szászok kitelepedtek és helyettük románok jöttek. Tehát a 20 század közepén a város népességének összetétele teljesen megváltozott. Magyarrégen mellett még Abafája és Radnótfája is Szászrégenhez tartozik. Ezek kisebb települések, amelyek folyamatosan összeolvadtak a várossal.

„Azért vagyunk világon hogy valahol otthon legyünk benne”- mondja nagy írónk Tamási Áron. Így van ez velem is, ebben a városban születtem ezelőtt 19 évvel. Itt tanultam meg járni, beszélni, ide kötnek a barátaim, a családom, itt jártam középiskolában. Szeretem mert a szélnek jellegzetes süvítése van és a várost körbe ölelő erdők fájának hangja is egyedi. A várost körbeölelő hegyek egy olyan biztonságot sugároznak amelyet sehol máshol még nem éreztem. Ez a szülővárosom és azt amit ettől a várostól kaptam egyedinek érzem. Ugyanakkor büszke vagyok hogy itt születtem Erdély szívében. A második világháború után, ebben a városban működött a magyar tanítóképző. Városunk jeles tanárai kezdték itt pályájukat. Az én nagymamám is a tanítóképző diákja volt az 1950-es években. Soha nem volt egyszerű itt élni, mindig megkellett harcolni azért hogy valami érdemlegeset elérjünk. A magyar tanítóképzőt vezető tanárcsoport a semmiből épített elfogadható körülményeket a tanulók számára. A kor viszonyosságai ellenére azokban az években, a fénykorát élte a városunkban működő tanítóképző, azonban pár év után megszüntették és átalakították.

Nagyanyáink és nagyapáink ebben a városban éltek le életüket, itt találták meg a boldogságot és itt alapítottak családot. Szerették a helyet ahol laktak és ők ugyanúgy mind mások egy-egy darabot úgy hagynak az utókornak hogy az tanulásnak szolgáljon.

A város központi részén található a szász evangélikus templom. Ez a templom a város legrégebbi épülete. A város központja is jellegzetes, a kétszintes épületek szorosan egymásmellett vannak elhelyezkedve és közepes méretű ablakkal a tér felé néznek. Általában minden ilyen épületnek van erkélye is. Ezeket a 19. századbeli házakat megtekinthetjük ha végigsétálunk a város főterén. A földszinten ma már mindenhol bank, gyógyszertár, bolt vagy iroda létesült, azonban a stílus még mindig megfigyelhető.

Az élet szerves része a kultúra, elődeink nagy igyekezettel alapították meg a Magyar Olvasókört illetve a Szászrégeni Magyar Polgári Dalkört. Mindkét társulást a szocializmus éveiben beszüntették, azonban a dalkör, mai nevén kórus, tovább működik úgy a református mind a katolikus egyház keretein belül.

A helybeliek a 19 század elejéig mezőgazdasággal foglalkoztak, évekig nagy szerepe volt a szőlőtermesztésnek azonban a kedvezőtlen időjárási viszonyoknak köszönhetően a gazdák feladták a küzdelmet. Ezt követően, a szeszfőzés illetve a Maroson való tutajózás emelhető ki. A tutajózásnak jelentős szerepe volt a város fejlődésében. Gyergyótól itt haladt lefele az a rengeteg farönk, amely az alföldi nagyvárosokba kellett megérkezzen. Ezek a műveletek rengeteg ember számára biztosítottak megélhetést. Köztük volt Éltető Dániel nagybirtokos akinek neve Magyarrégenhez köthető. Birtokai egy részen az utóbbi évekig öregotthon működött, azonban jelenleg már eladásra kínálják.

A múlt század derekán Szászrégen jelentőset alkotott a csonakgyártás területén is. Városunkban gyártottak az olimpiai csapatok kajakjait is.

A minden héten megrendezésre kerülő vásár mai napig megőrizte hagyományait. Régen a város központjában kialakított téren tartották, tudniillik akkor még nem létezett a park, a játszótér meg a szobrok. Napjainkban a csütörtökön megatartandó piac kiszorult a város egyik felébe de így is nagyon nagy érdeklődésnek örvend. Nagymamáink körében már szokássá vált hogy csütörtökönként bármi is legyen, végigsétálnak a vásáron.

Városunk egyik figyelemreméltó személyisége Kohl István muzeológus, ornitológus és preparátor volt. Tudásának és hozzáértésének köszönhetően az utókor számára példaértékű madár és emlősgyűjteményt hozott létre. Ez a gyűjtemény városunk középiskolájában napjainkban is megtekinthető.

Szászrégent a hegedűk városának is nevezik, tudniillik a hajdani fafeldolgozó nagyüzemnek hegedű készítő részlege is volt. A legtöbb hangszeret külföldön értékesítették. Azonban a nagy gyár mellett kialakultak azok a magánvállalkozások amelyek ugyancsak hegedű készítéssel foglalkoznak. Ezek egyedi darabokat készítenek, az értékesítési folyamat ugyanaz. A szásztemplom előtt található szoboregység stilizált hegedűi uralják a teret, alkotója e szászrégeni rendkívül tehetséges képzőművész Baróthi Ádám.

Egy ilyen kis visszatekintés után úgy gondolom hogy szólók néhány szót azokról a helyekről amelyek számomra különlegesek, amelyekhez felejthetetlen emlékek fűznek. Városunk mellett található a Kerekerdő és ugyanitt megtalálható egy fa amely különleges minden egyes városlakónak. Még az 1848-as forradalom emlékére ültették a magyar forradalmárokat, azóta kibirt több villámcsapást is amelyek megégették. Többször meghalni látszott de utána mégis megjelentek a levelek rajta. Ott áll és mai napig hűségesen várja az arra látogatókat. Szinte mindenki aki ismeri ezt a fát valamilyen kellemes élményt tud kötni hozzá.

Ugyanitt található szánkó és sípálya, télen rengeteg gyerek hangjától hangos. Egy élmény volt kimászni a hegyre és onnan kitárulkozott elénk városunk teljes egésze. Május elseje környékén pedig a majálisozó fiatalok zajától hangos az erdőalja.

Gyerekkori emlékeim közé tartozik a városban található két parkban eltöltött idő. Egyedi elrendezésük volt, sűrű fák, padok, tiszta levegő. Azonban sajnos különböző átalakításokon ment át és már a varázs nem ugyanaz mint ami volt. Az ifjúsági park bejáratánál található egy nagy gesztenye fa. Őszön az ott elsétáló gyerekek örömmel szedték tele zacskójukat a terméssel, én is évekig vittem haza minden délben egy egy zacskó gesztenyét.

Érdekesség a város központban található cukrászda. Több tíz éve ugyanazon a helyen áll, a függönyök is ugyanazok. Cukrászkiasszonyok közül is van aki egy életen át ott dolgozott. Belépve a helységbe még mindig ugyanaz a hangulat mint tíz évvel ezelőtt.

Szászrégen egy olyan város amely sok rejtegetni valót tartogat magában. Az átutazó turisták mindig nagy szeretettel állnak meg nézelődni, fényképezgetni. Az ittlakók többsége hétköznapi ember, dolgozni járnak és ugyanúgy kikapcsolodni is.

A lakosság körülbelül 25-30 százaléka magyar nemzetiségű. A magyar közösség életerős, tevékeny. Létesült tánccsoport, színjátszócsoport, művelődési egyesület, tartalmas hagyományörzési tevékenység folyik.

Szeretek itt lakni, szeretem ezt a várost. Aki erre jár, vagy akár csak átutazóban van mindenképp megéri hogy megálljon egy kis időre. Minden városnak megvannak a maga szépségei így Szászrégennek is. Külföldi barátaink mindig nagy szeretettel jönnek ide mert megszerették a várost, a hangulatát.

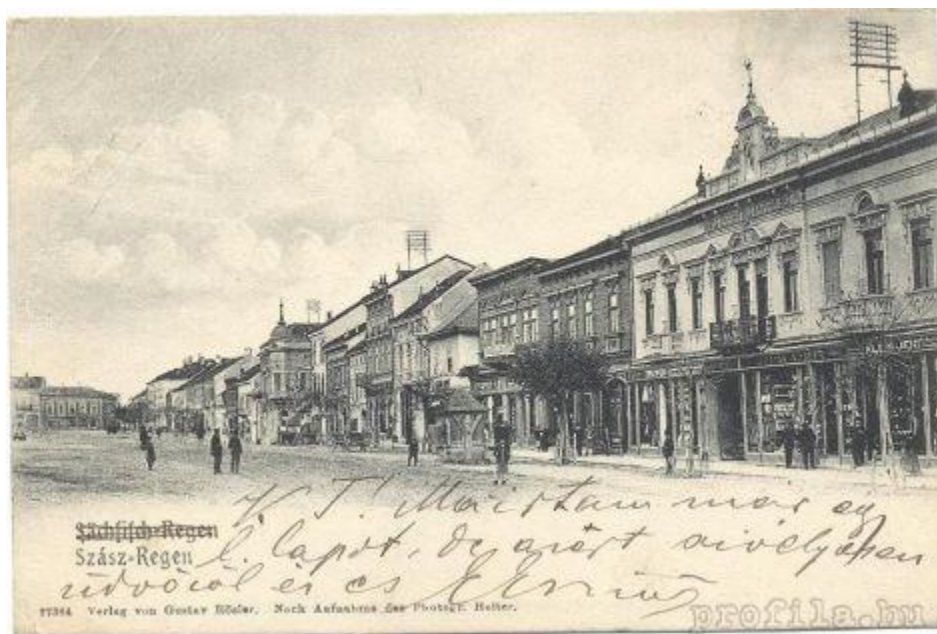
Melléklet

1.kép A szásztemplom az előtte található szoborcsoporttal

2. kép
Az egyfa

3. kép
A régi piactér a lakóházakkal

4. kép
A városháza régen

Felhasznált irodalom

1. Csernátoni József Magyar tanítóképzés Szászrégenben, Alutus nyomda, Szászrégen, 1998
2. Biró Donát Szászrégen és vidéke, Mentor kiadó, Marosvásárhely, 2006